

Fremgangsmaade, som man hidtil havde bebreidet ham, sin Unerkjendelse og Tilslutning ved Finantsloven. Derimod har man jo ikke i Mar nærmere drøftet det tidligere omhandlede Spørgsmaal med Hensyn til Ministerens Fremgangsmaade ved paa egen Haand gennem Soleraadene at fastsætte og regulere Lærerebedernes Lønning. Det har man i Mar efter Situationen forbigaaet, og jeg skal heller ikke komme nærmere ind derpaa, end den ærede Minister selv vil foranledige ved mulig at give mig nogle Oplysninger med Hensyn til det Par Bemærkninger, jeg gjør. Jeg er nemlig fremdeles af den Anskuelse, at Ministeren ved denne sin Fremgangsmaade ved Omdannelsen af Lærerlønninger paa egen Haand er gaaet Lovgivningsmagten for nær; det er jo kun en Udtalelse uden Vægt, efterdi jeg antager, at Thinget ogsaa i dette Stykke staar nærmere paa Ministerens Side, men jeg kunde ønske at faae at vide ved denne Leilighed, hvorvidt disse Bestræbelser fra Ministerens Side ere lykkedes, i hvilket Omfang det er lykkedes den ærede Minister ved sine Cirkulærer og Forhandlinger med sine underordnede Myndigheder at faae denne Sag bragt i Orden, om han har mødt ad administrativt Veien nogen Hindring for denne Sags Fremme efter sin oprindelige Plan, blandt Andet derved, at Amtsraadene stulde have ment, at det vilde være at gaa deres Myndighed for nær, hvis der saaledes blev paalignet Sogneraadene Bidrag efter Ministeriets Cirkulære uden Amtsraadets Tilladelse. Jeg er ikke ganske sikker paa, at en saadan Hindring er mødt den høitærede Minister, skjøndt jeg nok har set fremsat, at det har været Tilfældet et Par Steder, men det er muligt, at det ikke ganske hænger sammen med den almindelige Foranstaltning. Det kunde imidlertid være af Interesse at vide, om der i den bestaaende Lovgivning eksisterer Bestemmelser, i Kraft af hvilke andre underordnede administrative Myndigheder have kunnet lægge Ministeren Hindringer i Veien for hans Planer, og endelig kunde jeg, for ikke at komme dybere ind derpaa, sige det Spørgsmaal til, hvorvidt disse Ministerens Bestræbelser kunne siges at have foranlediget en Lov af den Natur som den her foreliggende. Det er vistnok meget begrænset og delvis, de kunne antages at have øvet Indflydelse paa en Lov just af den Bestaffenhed som den, der her foreligger, men mon det dog ikke tør antages at staa i Forbindelse med Loven? Thi det er jo aabenbart, at naar den ærede Minister saaledes efter eget Skjøn i Veile og Ringkjøbing Amter — jeg tænker mig det kun — faar forhøjet Lærernes Lønninger meget betydeligt, bliver selvfølgelig ogsaa den deraf flydende Pensionsbyrde efterhaanden større, og saaledes altsaa ogsaa Amtsfondenes Bidrag større, og derved kunde en Lov nødvendigvis. For saa vidt staa altsaa disse Spørgsmaal uagtet i nogen Forbindelse; men jeg vil just ikke sige, at det

sielblikkelig har maattet bevirke Loven. Derfor den ærede Minister kunde give Oplysninger — jeg kritiserer ikke den ærede Ministers Fremgangsmaade, det har jeg tidligere gjort som Medlem af et Flertal her i Thinget; men under de nuværende Forhold i denne Samling, gjør jeg det ikke — vilde jeg sætte Pris paa at faae nogle Oplysninger om Omfanget af disse Bestræbelser, og hvilken Indflydelse de kunde have øvet paa et Forslag af den Bestaffenhed, som det, der her foreligger.

Ministeren for Kirke- og Undervisningsvæsenet (Fischer): Det vil jo vistnok indrømmes, at dette Spørgsmaal, som det ærede Medlem for Veile Amts 2den Valgkreds (Berg) nu henvendte til mig, kun staar i overmaade fjern Forbindelse med det foreliggende Forslag eller vel endogsaa tilbøds slet ingen Forbindelse, og jeg skal endvidere minde om, at dette Spørgsmaal har været forhandlet tidligere, har været diskuteret i Hjør, om jeg husker ret, mellem det ærede Medlem og mig, men jeg skal gjerne give de Oplysninger, jeg, naar man saaledes spørger mig, uden at jeg i Forveien er beredt derpaa, er i Stand til at give. Jeg vil da tillade mig at minde om, at, hvad det ærede Medlem sagde, at jeg som Minister har udført paa egen Haand, har jeg tidligere eftervist, er slet ifølge den Ret, der tilkommer Ministeren efter Skoleanordningerne af 1814, at der i disse findes Bestemmelser, som fastsætte en vis Grænse, en vis Normallønning for Skolelærerebederne paa Landet, og at det paalægges Kancelliet at drage Omsorg for, at disse Lønninger, efterhaanden som Sognene ere i Stand til at bære dem, bringes op til det Normale; det er jævnlig slet tidligere, der er vist ikke gaaet noget Mar, uden at denne Bemyndigelse er benyttet og det sikkert i mangfoldige Tilfælde. Nu har jeg ment, at Tiden var skreden saa langt fremad, at der kunde være Anledning til at tage dette Spørgsmaal op i Almindelighed og at undersøge, hvorvidt vedkommende Sogne, hvis Lærerlønninger ikke ere, hvad de stulde være efter Anordningerne af 1814, vare i Stand til at bringe dem op dertil, uden at Kommunerne overbeholdes. Disse Spørgsmaal ere derfor reiste rundt omkring i Landet,

Rettelser.

Sp. 1987, 2. 15—12 f. n.: „men det turde vel ogsaa være indlysende, at Forholdene den Gang i de store Kredse vare en Del forskellige fra Forholdene nu.“ Læs: „men det turde vel ogsaa være indlysende, at Forholdene den Gang i den store Kreds var“